

il·lustres, com el crític Duhuit i els poetes Michaux i Bataille. Una de les seves obres d'aquells anys es titula *Escena romàntica a Tossa de Mar*.

L'altra referència inevitable és per a Madeleine Carroll. La famosa actriu cinematogràfica ara desapareguda va fer edificar, l'any 1935, a la muntanya de Treumal, del terme de Calonge, una esplèndida residència coneguda com El Castell, per la qual van passar primeres figures internacionals de l'art, de la política i de les finances. La seva fama es va fer mítica sobretot a Palamós, per on l'estrella casada amb un lord anglès es passejava calçada amb espadenyes de betes.

També és notícia, aquests dies, Josep Maria Sert, el pintor que pels anys trenta va convertir el Mas Juny en centre d'estiueig de nobles, diplomàtics i bohemis de tot Europa. Ara la seva obra *La barca de Catalunya*, regalada a l'Ajuntament de Palamós, ha abandonat el saló municipal de sessions per incorporar-se a l'exposició antològica de l'artista que s'ha muntat a Madrid amb peces procedents d'arreu del món.

I encara un altre nom, potser més amagat però no menys important: el de John Langdon-Davies, l'escriptor i periodista britànic que va trobar el seu paradís a Sant Feliu de Guíxols i del qual ara s'han publicat en català unes cròniques de guerra. L'any 1927, després de la primera de les seves dues estades a Sant Feliu, Langdon-Davies va escriure unes ratlles vivíssimes sobre les emocions de l'última nit a la vila i els records del temps que hi havia passat, i les va cloure així: "Potser mai, ni abans ni després, no ens havíem sentit tan a gust amb la comunitat que ens envoltava com durant aquells tres anys a Sant Feliu de Guíxols".

Si parlem de la llegenda àuria de la Costa Brava, és perquè en un moment va ser capaç de suscitar adhesions com aquesta. Pocs indrets trobarien un visitant prestigiós i sensible que volgués signar un eslògan d'aquesta categoria. Tant de bo que encara el poguéssim subscriure, al cap de seixanta anys, els turistes d'avui.

PUNT DIARI

Enric Mirambell el dia de la presa de possessió com a Cronista Oficial de la Ciutat.

Mirambell, cronista imprescindible

A vegades hem fet moltes elucubracions per intentar definir com és el gironí i quin és el seu tarannà. Qui sap si hauria estat més fàcil —i més exacte— dir simplement que el gironí arquetípic és com l'Enric Mirambell: un home que ha passat tota la seva vida a Girona, que ha anat puntualment cada dia de casa a la feina i de la feina a casa i que ha viscut discretament, silenciós i feliç, en aquesta ciutat de pedra folrada de papers. Reclòs en el seu món interior i poc donat a exterioritzar-lo, rastrejador de l'ahir i observador de l'avui, fidel al petit horitzó ciutadà i gens ambiciós d'horitzons més llunyans, Mirambell fa pensar en altres gironins emblemàtics com Botet i Sisó, Girbal o Batlle i Prats.

A Girona, durant molt anys, la cultura possible va anar molt lligada a un sol edifici: la Casa de Cultura. I aquest edifici es va identificar entre la gent amb el seu director: "el senyor Mirambell". Després, per un d'aquells atzars de la política i de la vida, el doctor Mirambell va ser cessat del seu càrrec, però va poder continuar treballant en el mateix edifici, com a director de la Biblioteca pública, en un despatx que, simbòlicament, sempre va tenir la porta oberta. I allà s'ha mantingut fins el dia de la seva recent jubilació.

Arxiver, bibliotecari, doctor en Història, professor a la Normal i a l'Institut, primer director dels estudis universitaris gironins, primer delegat del ministeri de Cultura, autor de nombrosos treballs i articles, capdavanter de moltes iniciatives cíviques i culturals, Enric Mirambell es defineix sobretot per la seva fidelitat a Girona. "Una ciutat —ha escrit— que no mesura la

seva grandesa per les xifres de la Demografia, sinó pel nivell moral i intel·lectual dels seus habitants. No per l'extensió del seu territori, sinó per la qualitat i la bona conservació dels seus monuments. No per l'alçada dels seus edificis, sinó per la solidesa amb què han estat bastits. No per la pompositat de les seves proclamacions, sinó per la fermesa de les seves conviccions. No per la riquesa basada en l'especulació, sinó per la que és fruit del treball constant i responsable”.

Ara l'Ajuntament ha volgut premiar aquesta fidelitat gironina i ha atorgat a l'Enric Mirambell el títol que més li escau: el de Cronista Oficial de la Ciutat. En coincidència amb aquest fet i amb la seva jubilació, l'home que durant tants anys ha escrit sobre temes històrics d'una manera impersonal s'ha decidit a explicar —ajudat per la seva prodigiosa memòria— moltes de les seves pròpies vivències lligades a la trajectòria ciutadana. Ha esdevingut així el cronista directe del passat més immediat, aquell que encara no s'ha incorporat als tractats d'història però que ja és tan enormement diferent i distant del present que vivim. El temps lliure i el nou títol seran, sens dubte, un estímul per dur a bon terme aquesta tasca tan imprescindible.

Els camins oberts per Berga i Boix

L'aparició d'una falsa signatura de l'Avi Berga en un quadre pintat per Berga i Boada ha donat una punta d'inesperat interès periodístic al cent-cinquantè aniversari del naixement de Josep Berga i Boix, personalitat irrepetible de la vida artística i cultural olotina. Fou el gran amic de Joaquim Vayreda i diuen que va descobrir abans que ell —en una llarga i obligada estada a França— els pintors naturalistes i l'Escola de Barbizon. Per dir-ho amb una frase afortunada de Domènec Moli, Vayreda i Berga “eren dos visionaris que, entre la boira d'una pintura decadent, semblaven dues esclertes de llum”. Rafael Benet, en la seva biografia de Vayreda, ens descriu Berga i Boix com un home “alt, ferreny, amb unes faccions com tallades a cop de destal” i com un pintor deliciosament mandrós: “Conten que es passà dotze anys sense trobar el dia a propòsit per pintar. Un dia feia massa sol, l'altre dia estava massa núvol, l'altre feia vent... Sovint exclamava: Mai més no ha tornat a fer *aquell* dia!”

Va deixar, malgrat tot, una obra sòlida i important, que ara serà exposada a Olot. Però va ser, sobretot, un gran mestre d'artistes: el seu pas com a director per l'Escola de Belles Arts d'Olot és fonamental en la trajectòria de la institució. Va ser també un animador constant de la vida cultural olotina i va fundar, amb Vayreda i Carrera, el primer taller d'imatges religioses de la ciutat, que va abandonar avorrit en comprovar que no podia canviar el mal gust de la gent.

Com si tot això fos poc, Berga i Boix va ser a més un notable escriptor. Amb la novel·la autobiogràfica *L'estudiant de la Garrotxa* va encetar un tema que tindria molts continuadors: la descripció de la vida íntima dels seminaristes gironins. (Ara llegeixo amb gran sorpresa que la segona part de la novel·la és inèdita, perquè jo dispenso d'una edició sense data —col·lecció popular *Les ales esteses*— que porta incorporats la segona part i un epíleg inexistents a l'edició de 1895, il·lustrada pel mateix Berga i per Blay, Vayreda, Devesa i altres).

I encara hi ha una altra cara menys coneguda de Berga: la de col·laborador habitual de molts periòdics. D'aquesta activitat li va venir la llarga estada a França. Per uns articles publicats a *El Norte*, el diari carlí de Girona, va haver de fugir d'Olot i amagar-se durant una temporada. Ell mateix ho va explicar així:

“El general Buceta, governador militar, avisà que afusellaria la redacció

Josep Berga i Boix
en el seu estudi olotí.